

1988 1989 1990 1991 1992 **1993** 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009

1993 AZ ELTÉKOZOLT ÉV

FONTOSABB ESEMÉNYEK

Január 6.

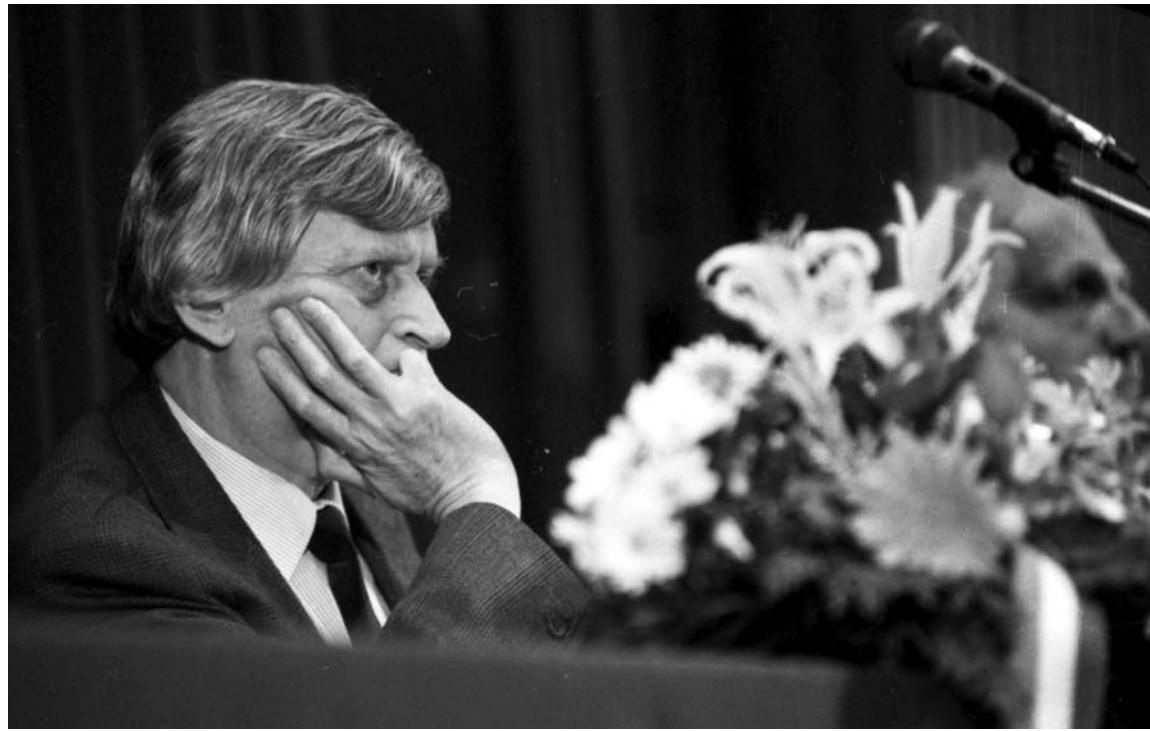
Lemondanak a médiaelnökök. Hankiss Elemér és Gombár Csaba a köztársasági elnöknek benyújtott lemondásukban kifejtik, hogy intézményeiknek a kormányzati költségvetési keretek közé történt betagozása nyomán nem látnak reményt a rádió és a tévé pártatlan, szakszerű működtetésére. Kormányzati szempontból nézve, ezzel lépéssel a médiaháború két és fél éve „győzelemmel” ér véget. A korábban betelepített külső helyettesek, alelnökök ezek után mindenféle kontroll nélkül avatkozhattak be az egyes szerkesztőségek napi jellegű munkáiba is.

Február 11.

Kormányátalakítás. Stratégiai pontokon cserél minisztereket Antall József, az új pénzügyminiszter Szabó Iván lesz, a gazdasági tárcáért Latorczai János felel, a kulturális ügyekért Mádl Ferenc. A következő nyolc nap során számos új politikai államtitkár, valamint helyettes államtitkárok kinevezésére is sor került. A négyévnnyi ciklusidő legnagyobb méretű kormányzati átalakítását bonyolították le – lényegében két héten belül.

Február 24.

Liberális blokk alakul. A Fidesz és az SZDSZ együttműködési megállapodást kötnek – már a jövő évi választásokra készülve. Ennek keretében igyekeznek egymás kezét is megkötni, nehogy a másik párt –egyoldalúan – egy harmadikkal is megállapodásra törekedhessen. Decemberben a két párt újra megerősíti és pontosítja az év elején kötött választási megállapodást.

A miniszterelnöki magány nyilvánossága... Antall József az MDF népnemzeti körének januári gyűlésén kénytelen szembenézni párton belüli riválisainak erejével. A Csurka-féle szárny még egy utolsó kísérletet tett az MDF kisajátítására

Eltékozolt, béna év volt – egykorú krónikájában Lengyel László összegezte így az 1993-as évet. Semmi sem oldódott meg, de minden összekutyulódott. Igazi alternatívák nem látszódtak kirajzolódni, a korábbi nagy és biztatónak tetsző remények pedig rendre szertefoszlottak. A látható politikai színpad egyre zavarosabbá vált, a parlamentben elkezdődött a koalíciós pártok felismerhetetlenségig tartó szétaprózódása. Az év végén már tizennyolc (18!) pártszerű alakzat, frakció, csoportosulás, frissen kikiáltott kezdeményezés reménykedett a következő évi

túlélésben. S ezeknek a fele az MDF, illetve az FKGP romjain tenyésző szerveződésként jelentkezett. A múlt árnyaival folytatott hadakozás hol ipar-

szerű méreteket öltött, hol pedig a nevelésnél is szánni valóbb külsőségek közepette zajlott.

1993 különös rekordokat is a magáénak mondhat, a nyilván-

Ellenfelek, szövetségesek... és a pártháttér. Ugyanezen a gyűlésen Lezsák Sándor és Csurka István egymással tanácskozott

2009 2008 2007 2006 2005 2004 2003 2002 2001 2000 1999 1998 1997 1996 1995 1994 **1993** 1992 1991 1990 1989 1988

Gombár Csaba és Hankiss Elemér január elején a köztársasági elnök előtt lemondanak médiaelnöki megbízatásairól. A médiaháború első szakasza kormányzati győzelemmel végződött

Az utolsó szó jogán, Tisztelt Bíróság...! Antall József folyamatosan átalakítja kormányát, február 23-án újabb három miniszter – Gyurkó János, Schamschula György és Szabó János - tette le a parlamentben esküjét

FONTOSABB ESEMÉNYEK

Április 18.

Orbán Viktor pártelnök. A debreceni Fidesz-kongresszus második napján programot fogadnak el, elnököt választanak és szokatlanul széles nyilvánosság előtt készülnek a leendő kormányzati felelősség szerepkörére. Igaz, ekkor még a közvélemény is ezt várja tőlük el.

Május 7.

Magyar gépkocsigyártás. Osamu Suzuki, a cég japán elnöke és Antall József felavatják a Suzuki esztergomi üzemét, a gyár első lépésben évi 50 000 gépkocsi előállítására lesz alkalmas. Magyarország két éven belül Kelet-Európa egyik legjelentősebb gépkocsi-előállítójává nőtte ki magát.

Május 11.

Ukrán alapszerződés. Nem mindennapos érzelmenyilvánítások, szokatlan kirohanások közepette, s az ellenzéki pártok hathatós támogatása mellett mégis sikerül a parlamentnek megszavaznia a magyar–ukrán alapszerződést. A tiltakozók főleg azt sérelmezik, miszerint ezzel a szerződéssel örökre lemondanánk a kárpátjai magyarság védelmének „történelmi kötelességeiről”.

Augusztus 23–29.

Szárszói front... Csurka István vezérlete mellett széles ívűnek tervezett politikai szövetkezés, egy hétig tartó tábor keresi az „összehangolt nemzeti összefogás és a nemzeti alapon szerveződő választási koalíció szervezeti kereteit és ideológiai alapjait. Antall József tíz nappal később a parlamentáris politikai berendezkedéssel összeegyeztethetetlenül népfreontos, a pártok felett álló kezdeményezésnek minősíti ezt a szárszói tábornytást.

1988 1989 1990 1991 1992 **1993** 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009**FONTOSABB ESEMÉNYEK****Szeptember 4.**

Horthy Miklós újratemetése. Kenderesen csaknem félszáz-ezer érdeklődő, tisztelő, egykori és újabb keletű híve kíséri újbóli utolsó útjára Horthy Miklóst. Az esemény megint lehetőséget teremt az érintett korszakkal kapcsolatos szélső álláspontok hangos és erőteljes megjelenítésére. A politikai paletta mindkét oldaláról igyekeztek a kormányzatot valamilyen hivatalos álláspontra kényszeríteni a Horthy-korszakot illetően – nem sok sikerrel.

Október 30.

A Fidesz Országos Választmánya Fodor Gáborral szemben Szájer Józsefet választja meg elnökének. Fodor négy nappal később kilép a pártból és lemond képviselői mandátumáról. Néhány nappal később követi őt Ungár Klára és Molnár Péter is, akik szintén a Fidesz liberális szárnyának voltak a képviselői. A következő tavaszi választásokon mindannyian az SZDSZ listáján indulnak újra.

December 2.

A bankkonszolidáció befejező aktsusa. A kormány nyolc kereskedelmi bankban ezúttal 120 milliárd forintnyi alaptőke-emeléséhez járult hozzá. Az év végi bankközgyűléseken még az állam által jegyzett részvényekkel zártkörű alaptőke-emeléseket is meghirdettek, s ezzel az év végéig nagyjából be is fejeződik a hazai bankrendszer rossz követelésektől való megszabadítása.

December 6.

A bevezetőben megidézett Lengyel László egyébként az év egyik – akaratlan – főszereplőjévé válhatott azáltal, hogy a kormány még a nyár végén feljelentette őt, amiért egy előadásban korruptnak nevezte a kabinetet és a kormányzati tisztviselőket. Másodfokon 75 000 forintra büntette meg a Veszprém Megyei Bíróság, igaz – egy évre felfüggesztve. Ez is 1993-ban történt.

Nagy nap ez a mai. Társadalomkritikus fiatalok performance keretében leplezték le az ismeretlen – egymilliomodik – munkanélküli emlékművét a Blaha Lujza téren

Ebben a teremben kezdtük egykoron... A Fidesz egykori alapítói az ötödik születésnapjukat ünneplik a Bibó-kollégium társalgójában

2009 2008 2007 2006 2005 2004 2003 2002 2001 2000 1999 1998 1997 1996 1995 1994 **1993** 1992 1991 1990 1989 1988

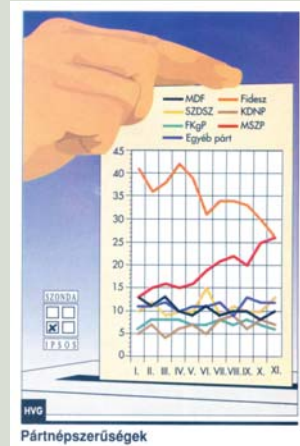
Arra van a magyar autóipar teljesítő-képességének végső határa! Osamu Suzuki a kormányfő és a házelnök társágában felavatja az új magyar autóipar egyik meghatározó fellegvárát: az esztergomi Suzuki-üzemet

tartott munkanélküliek száma valahol a 705 000 fő táján februárban tetőzött, ennek az összes elképzelhető szociális következményével és feszültségével. Másfelől viszont ebben az évben minden korábbihoz képest nagyobb tömegű tőke érkezett hazánkba. Több mint két és félmilliárd dollárnyi külföldi beruházó tőke jelentkezett a magyar gazdaság piaci átalakításához, ami a kelet-európai régió egészéhez képest is rekorderedmény volt. Májusban felavatták az esztergomi Suzukigyárat, a szentgotthárdi Opel-beruházás már termelni kezdett, s az Audi is bejelentette győri beruházási szándékát. 1993-ban a magyar kormány erején felüli összegekkel konszolidálta a hazai bankrendszert, igaz mást aligha tehetett, hiszen a tömeges csődök és körbetartozások végtelen hálója a gazdaság teljes dezorganizálódásának rémével fenyegetett.

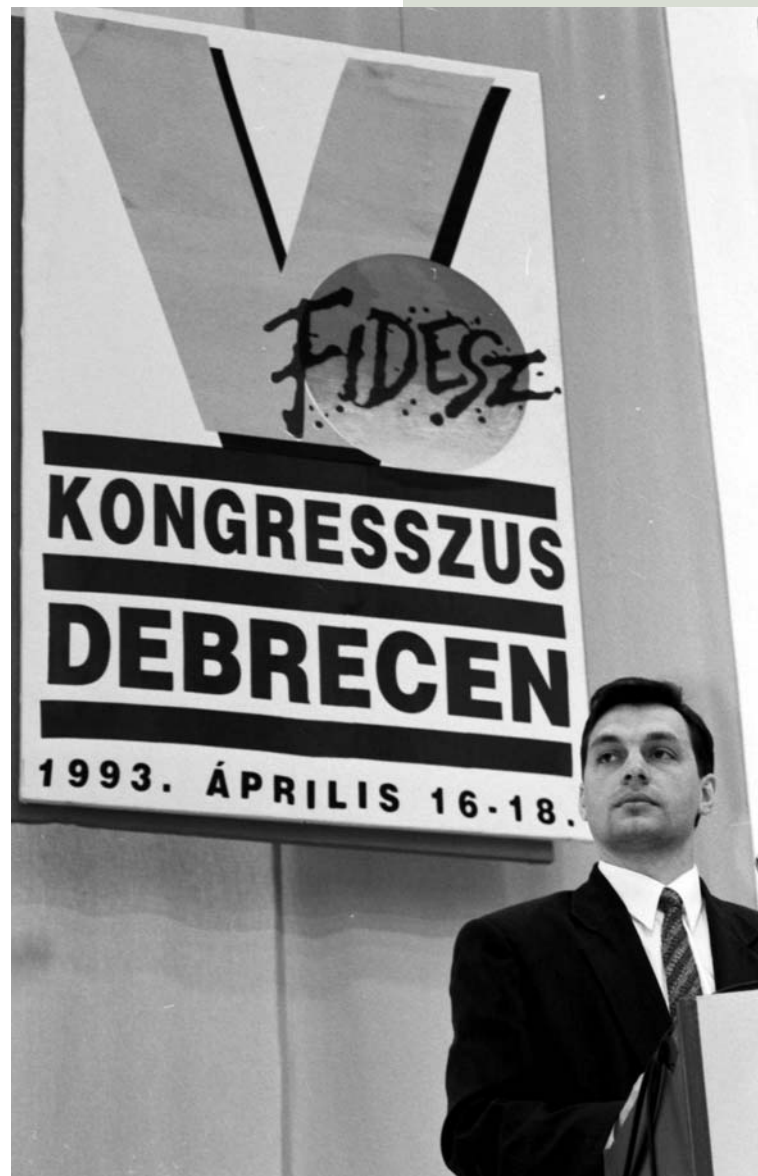
Ebben az évben a politikai szimpátiák térképe is alapvetően rendeződött át. Az év elején még a választani hajlandók elsöprő többsége a Fideszt kedvelte, tartósan 40 százalékos körüli volt a biztos pártválasztókon belüli támogatottságuk. Az áprilisi, Debrecenben tartott kongresszuson mind a hazai, mind a nemzetközi média e párt legkisebb rezdülését is olyan kitüntetett figyelemmel elemezte, ami csak a biztosan kormányzásra esélyeseknek szokott kijárni. Januárban a szocialisták még alulról kémlélték a tíz százalékos képzeletbeli vonalat. Ehhez képest decemberre összeért a két tábor támogatottsági vonala, mert mind a ketten 26–26 százalékot tudhattak magukénak. A Fidesz estében mindez a szeptembertől elkezdődött folyamatos csökkenést, a szocialistáknál pedig lassú, de megállíthatatlan növekedés jegyében történő változást jelentette. (A szocialisták csöndes és váratlan előretörését

Készen állunk a kormányzásra...
Orbán Viktort pártelnökké választották a Fidesz debreceni kongresszusán, ahol az akkor legnépszerűbb párt példátlan hazai és nemzetközi érdeklődés mellett hirdette meg leendő kormányzati programját

EGÉSZ ÉVES PÁRTPRE-FERENCIA-VÁLTOZÁSOK

1993 évvégi HVG ábrája

1988 1989 1990 1991 1992 **1993** 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009**ANTALL JÓZSEF HALÁLA**

December 12-én meghalt Antall József. A kormányfő nyirokrendszerében elhatalmasodó rák gyógyíthatatlan betegségnek bizonyult, a bajszéles körben ismert tény volt, hívei és tábora azonban abban reménykedett, hogy a következő választásokig mindenképpen ő vezetheti még a jobboldalt. A rendszerváltás első miniszterelnöke nem élhette meg kormányja teljes ciklusidejének végét, s halálát néhány napos őszinte megrendülés fogadta országszer- te. E napokban ellenfelei, korábbi kritikussai is mind elismerték azt a történelmi teljesítményt, amit az átmenet

éveiben a magyar demokrácia újrateremtése érdekében végzett. Az alkotmány értelmében a miniszterelnök halálával a kormány is megszűnik, de az MDF néhány napon belül rendezte sorait, s még karácsony előtt, december 21-én különösebb nehézségek nélkül megválaszthatta a parlament az új miniszterelnököt, Boross Pétert és kormányát. Az alapjaiban megváltozott közhangulaton, s az elmúlt másfél év során erőteljesen átalakult erőviszonyokon mindez azonban érdemben már nem sokat alakíthatott.

Úton az új párt felé: Csurka István az általa megalapított új politikai mozgalom élén. Beszédet mondott a Magyar Út Körök júniusi, városligeti rendezvényén

Jövő ilyenkor vajon melyikünk fog kormányt alakítani? Horn Gyula és Orbán Viktor a Gólyavárban tartandó nyilvános politikai vitájuk előtti pillanatokban a szereplésükre koncentrálnak

2009 2008 2007 2006 2005 2004 2003 2002 2001 2000 1999 1998 1997 1996 1995 1994 **1993** 1992 1991 1990 1989 1988

Palotás János személyes népszerűségét önálló pártalapításra váltaná. A vezetése alatti Köztársaság Párt már júniusban országos kampányba kezdett. *Egy értékes kapcsolat*, ami nem tudott eredményessé válni

némileg előre jelezhetők a május végi tb-önkormányzati választások eredményei. Mind a két önkormányzatban ugyanis a szocialistákkal szoros politikai szövetségben lévő MSZOSZ-jelöltek arattak elsőprő győzelmet, s mindezt nem elhanyagolható, 40 százalék körüli részvétellel mellett érték el.)

A kormányzati oldalon több, a későbbiek tükrében sorsdöntőnek tartható változást is nyugtázhattunk. Az év első heteiben Antall József nem mindennapi taktikai érzékkel, lépésről lépésre gyöngítette meg annak a Csurka Istvánnak az MDF-beli pozícióját, aki az előző év végén még a párton belüli teljes körű hatalomátvitelre is alkalmasnak tűnhetett. E győzelemnek azonban kettős értelemben is megvolt a maga ára. Részint azért, mert Csurka több lépésben, de önálló pártot alkotott. A novemberre véglegessé vált MIÉP-formáció alapjában véve az MDF radikális szárnyát választotta le a kormányzó erőről. Részben pedig azért, mert e küzdelemben a kormányfő a belső, folyamatos támogatásért cserében kénytelen volt a tábora elégedetlenjei számára a médiapolitikában látványos engedményeket tenni. Ezek az engedmények a közszolgálati intézményekben

Egy másik értékes kapcsolat: az Üdvhadsereg meleg levest oszt, s ez a gesztus valóban tömegeket mozgatott meg...

1988 1989 1990 1991 1992 **1993** 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009

való keménykedésekben mutatkoztak meg, mert mind a rádió, mind pedig a tévé kulcspozícióiban megjelenhettek olyan vezetők, akiknek hírnevét egyáltalán nem a szakmai teljesítmény, hanem a politikailag nem megbízhatónak ítélt munkatársakkal történt könyörtelen leszámolás alapozta meg. (Ki emlékszi ma már egyáltalán Nahlik Gáborra avagy Csúcs Lászlóra? Pedig 1993-ban a legtöbbet emlegetett személyek között voltak.) A nyár végén a hazai közszolgálati televízió egy teljes héten át közvetített összefoglalókat arról a szárszói tanácskozásról, amelyen az MDF szakadár csoportjai, korábbi csalódottjai fogtak össze a Pozsgay Imre fémjelezte nemzeti baloldal reprezentatív képviselőivel, ezzel nyíltan megjelenítve egy, a jövő évi választásokon esedékes politikai formáció körvonalait. S ezt a tábor legalább akkora távolság választotta el az Antall-féle konzervatív/kereszténydemokrata szellemiségtől, mint az ekkorra már megformálódott – és szintén nyerési reményeket tápláló – Liberális Blokk politikai világgépétől.

Végül a kormányzati oldal krónikájában meg kell emlékezni a februári kormányátalakításról is, elébb hat minisztert, majd a következő hetekben tucatnyi államtitkárt és helyetteseiket cserélte le Antall József. Az újonnan kialakított névsor azzal biztatott, hogy ez a csapat a korábnál jóval alkalmasabb lehetett volna a szakszerűbb kormányzati munka végzésére. Az év végén azonban mindent megváltoztatott a kormányfő korai halála.

Antall József miniszterelnök személye előtt tiszteleg a magyar országgyűlés, december 13-án a parlamenti helyén virág és gyászszalag emlékeztetett az elhunyt kormányfőre

2009 2008 2007 2006 2005 2004 2003 2002 2001 2000 1999 1998 1997 1996 1995 1994 **1993** 1992 1991 1990 1989 1988

